

Nowy Tomyśl, dnia 20 listopada 2020r.

AO.8023.44.2020

**Wielkopolska Okręgowa
Izba Aptekarska
w Poznaniu
ul. Pałacza 87
60 – 273 Poznań**

Na podstawie art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 944 z późn. zm.) w załączeniu przesyłam projekt uchwały Rady Powiatu Nowotomyskiego w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Nowotomyskiego w 2020 roku, z prośbą o opinię na temat godzin otwarcia i dyżurów aptek w godzinach nocnych, w niedziele i święta.

Opinię proszę przesłać do dnia 11 grudnia 2020r. do Wydziału Administracyjno – Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Nowym Tomysku.

Z uwagi na sygnały wpływające do Starostwa Powiatowego, że „dyżury uchwalane przez Radę Powiatu Nowotomyskiego nie są adekwatne do potrzeb ludności a ich pełnienie jest nieuzasadnione społecznie a także ekonomicznie i może doprowadzić do strat finansowych aptek”, pragnę przytoczyć dwa wyroki wojewódzkich sądów administracyjnych:

1. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 września 2010 r. sygn. akt III SA/Gd 254/10: *„Intencją ustawodawcy, który w art. 94 ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne położył nacisk nie na interes osób prowadzących apteki, lecz na interes ludności ("dostosowany do potrzeb ludności", "zapewniać dostępność świadczeń") było zapewnienie dostępności świadczeń w całej porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy. Sformułowanie zawarte w omawianym przepisie pozwala twierdzić, że wskazane w ustawie zadania zostały przewidziane dla dwóch odmiennych sytuacji. Jedną jest świadczenie usług przez apteki w zwykłych warunkach, drugą - świadczenie usług w porze nocnej, niedziele, święta i dni wolne od pracy. W tym ostatnim przypadku nie sposób zbadać potrzeb ludności, skoro nie można przewidzieć wystąpienia zdarzenia pociągającego za sobą konieczność skorzystania z usług apteki. Należy też mieć na względzie, że art. 96 ust. 2 Prawa*

farmaceutycznego zezwala na wydanie przez farmaceutę w przypadku nagłego zagrożenia zdrowia lub życia produktu leczniczego zastrzeżonego do wydawania na receptę, bez recepty lekarskiej."

2. Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 19 czerwca 2019 r. sygn. akt III SA/Gd 301/19: *„Pełnienie dyżurów nocnych i w dni wolne od pracy wchodzi w zakres ustawowych zadań aptek ogólnodostępnych, a do osoby odpowiedzialnej za prowadzenie apteki (na przykład kierownika apteki) należy takie zorganizowanie pracy, aby placówka ten obowiązek mogła realizować.(...). Rolą aptek jako placówek ochrony zdrowia publicznego jest świadczenie pełnego zakresu usług farmaceutycznych wymienionych w szczególności w art. 86 ust. 1-4 u.p.f., dlatego każdy podmiot decydujący się na prowadzenie regulowanej działalności aptekarskiej, powinien mieć świadomość, że taką działalność należy prowadzić również zgodnie z przepisami prawa miejscowego, w tym uchwałami podejmowanymi na podstawie art. 94 ust. 2 u.p.f. Jednym z takich obowiązków może być obowiązek pełnienia dyżurów w porze nocnej lub w dni wolne od pracy i z tego obowiązku nie mogą zwalniać szczególne warunki pracy konkretnej apteki, np. liczba zatrudnionych w niej osób lub kwestia osiąganego w takich porach pracy apteki wyniku ekonomicznego."*

STAROSTA

Andrzej Wilkoński

Załącznik:

- projekt uchwały Rady Powiatu Nowotomyskiego w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Nowotomyskiego w 2021 roku,

Sprawę prowadzi:

Agnieszka Bajor - kierownik Wydziału Administracyjno – Organizacyjnego i Zarządzania Kryzysowego, tel. 61 44 26 709

Uchwała Nr VIII/51/2020

2020 -12- 14

Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej
z dnia 8 grudnia 2020 r.

15.12.2020

Przewodniczący

w sprawie: zaopiniowania projektu uchwały Rady Powiatu Nowotomyskiego w sprawie
określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Nowotomyskiego
w 2021 roku.

Na podstawie art. 29 pkt 1, w związku z art.7 ust.2 pkt 6 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (t.j. Dz.U. z 2019r. poz.1419 z późn. zm.) oraz art.94 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (tj. Dz. U. 2020 r., poz. 944 ze zm.) uchwala się, co następuje:

1. Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej po zapoznaniu się z projektem uchwały Rady Powiatu Nowotomyskiego w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Nowotomyskiego w 2021 roku, także uwzględniając opinie dotyczące harmonogramu dyżurów nocnych oraz pracy w niedziele i święta, jakie zostały zgłoszone przez właścicieli aptek z terenu Powiatu, **wydaje opinię negatywną.**
2. Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

1. Niniejsza uchwała została podjęta w wyniku zapoznania się z projektem uchwały Rady Powiatu Nowotomyskiego w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Nowotomyskiego w 2021 roku. Prezydium wzięło też pod uwagę opinie dotyczące harmonogramu dyżurów nocnych oraz pracy w niedziele i święta, jakie zostały zgłoszone przez właścicieli aptek.

W ocenie Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej projekt harmonogramu dyżurów aptek na terenie Powiatu Nowotomyskiego nie uwzględnia rzeczywistych potrzeb ludności. Z treści harmonogramu czasu pracy aptek nie wynika, by Starostwo Powiatowe analizowało zapotrzebowanie miejscowej ludności, jeśli chodzi o dostępność do usług aptek w porze nocnej. Zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne, rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, w niedziele, święta i inne dni wolne od pracy. Jak wynika z przytoczonego przepisu, harmonogram dyżurów aptek winien uwzględnić potrzeby miejscowej ludności. Tymczasem z zaproponowanego w projekcie uchwały rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu nowotomyskiego nie wynika, że Rada Powiatu Nowotomyskiego przeanalizowała faktyczne potrzeby mieszkańców powiatu w zakresie zaopatrzenia w leki. Nie wzięto również pod uwagę opinii zgłaszanych już od dłuższego czasu przez aptekarzy ani faktu, że apteka całodobowa w Nowym Tomyślu zmieniała godziny pracy i jest czynna do godz. 23.00 właśnie ze względu na brak pacjentów w porze nocnej.

Prezydium zwraca uwagę na fakt, że w części aptek z terenu powiatu pracuje tylko jeden farmaceuta. Sytuację kadrową komplikuje obecna pandemia. Ma ona istotny wpływ na zmniejszenie obsady aptek (kwarantanny, opieka nad dziećmi etc.). Tak więc pełnienie przez te apteki narzuconych uchwałą Rady Powiatu dyżurów jest po prostu niewykonalne, na co wskazuje między innymi apteka moderna 2. Zwrócić także należy uwagę, że znaczna część

Opis

farmaceutów dojeżdża do pracy, a zatem pełnienie dyżuru „pod telefonem” mija się z celem, gdyż pacjent i tak musiałby czekać nawet godzinę na dojazd farmaceuty.

Apteka Pomarańczowa 2 wskazuje, że w razie zagrożenia życia pacjent otrzymuje pomoc w szpitalu. Jeśli szpital nie decyduje się na zatrzymanie pacjenta, oznacza to, że nie ma zagrożenia życia, a w potrzebne mu produkty lecznicze chory może się zaopatrzyć rano w aptecę. Ważny jest też aspekt finansowy – właściciel apteki ma pokryć wszystkie koszty dyżuru narzuconego przez radę powiatu, nie otrzymując żadnej rekompensaty. W rezultacie pełnienie dyżurów wiąże się z dużymi stratami, mającymi istotny wpływ na sytuację finansową apteki.

Apteka św. Rocha podkreśla, że Starostwo nie podjęło żadnych rozmów z farmaceutami z terenu powiatu w celu omówienia kwestii dyżurów.

W związku z przedstawionymi powyżej faktami nakładanie na właścicieli aptek obowiązku pełnienia dyżurów nocnych oraz w soboty i święta nie ma racjonalnego uzasadnienia.

2. W sytuacji, gdyby Rada Powiatu nałożyła na apteki obowiązek pełnienia dyżurów, Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej zgłasza postulat zapewnienia aptekom choćby częściowej rekompensaty za pełnienie dyżurów w godzinach nocnych. Za uwzględnieniem takiego postulatu przemawia fakt, że kompetencja Rady Powiatu do ustalania rozkładu czasu pracy aptek ogólnodostępnych służy realizacji zadania własnego powiatu, jakim jest ochrona i promocja zdrowia (art. 4 ust. 1 p. 3 ustawy o samorządzie powiatowym). Prezydium wskazuje ponadto, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym: „w celu wykonywania zadań powiat może tworzyć jednostki organizacyjne i zawierać umowy z innymi podmiotami”. W ocenie Prezydium, zacytowany przepis stanowi podstawę prawną do zawarcia umów pomiędzy starostwem a przedsiębiorcami prowadzącymi apteki ogólnodostępne działające na terenie powiatu. Przedmiotem tych umów byłoby w szczególności określenie zasad pełnienia dyżurów aptek w godzinach nocnych oraz ustalenie rekompensaty finansowej z tego tytułu. Należy podkreślić, że umowy tego rodzaju nie są czymś niezwykłym w praktyce funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Skoro bowiem gminy i powiaty zawierają przykładowo umowy na świadczenie usług kulturalnych i promocyjnych, to tym bardziej nie ma przeszkód do zawarcia umów regulujących zasady pełnienia dyżurów nocnych aptek. Nie da się bowiem zaakceptować takiej sytuacji, by realizacja zadania własnego powiatu, jakim jest ochrona i promocja zdrowia, miała się odbywać na wyłączny koszt przedsiębiorców, prowadzących apteki. Z art. 94 ustawy Prawo farmaceutyczne nie wynika, by pełnienie przez apteki dyżurów nocnych musiało się odbywać nieodpłatnie. Tym samym, nie można zmuszać przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą, do nieodpłatnego świadczenia usług na rzecz społeczności lokalnej.

Mając na uwadze powyższe, Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej orzekło, jak w osnowie uchwały.

WICEPREZES
Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej
Magdalena Czerniewicz
mgr Magdalena Czerniewicz